

V Gruzii propuštěno téměř 200 politických vězňů díky amnestii

Přibližně 190 vězňů bylo propuštěno z vazby k 13. lednu 2013, kdy vstoupila v platnost amnestie

zdroj: www.freedigitalphotos.com

prosazená parlamentem i přes nesouhlas prezidenta Saakašviliho. Mnoho z těchto vězňů bylo zatčeno během protestů právě proti expremiéroví a současnému prezidentovi Saakašvilimu v květnu 2011, další byli obviněni ze snahy o svržení vlády nebo špionáže pro Rusko. Někteří po propuštění vypovídají o mučení a špatném zacházení ve vězení. Před parlamentními volbami v říjnu 2012 byla veřejně publikována videa dokazující násilí na vězňích, další podobné kauzy nyní vyplouvají na povrch. V nadcházejících týdnech by mělo být propuštěno přibližně 3.000 dalších vězňů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-prisoners-freed-amnesty/24822497.html>

(EN) <http://www.kirotv.com/ap/ap/crime/190-georgian-political-prisoners-walk-free/nTtzY/>

Saakašvili: čas rezignovat?

Veřejné mínění v Gruzii je čím dále méně nakloněno současnému prezidentovi Michailovi Saakašvilimu. Na 835 tisíc Gruzínů a Gruzínek, tedy přibližně 20% populace, již podepsalo petici organizovanou místní nevládní organizací Jednota a Lidská práva (Unity and Human Rights), která vyzývá Saakašviliho k rezignaci. Její představitelé se nechali slyšet, že kvýročí jeho inaugurace do druhého období prezidentské funkce by petice mohla dosáhnout až 1 milionu podpisů. Před prezidentským palácem také v lednu proběhla několikasethlavá demonstrace se shodným požadavkem.

(EN) <http://www.rferl.org/content/fifth-of-georgians-want-president-to-resign/24817570.html>

(EN) http://english.ruvr.ru/2013_01_09/Saakashvili-resignation-petition-gathers-million-signatures/

(EN) <http://sofiaglobe.com/2013/01/10/georgia-2013-and-the-vilifying-of-saakashvili/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25661>

Kauzy z dob Saakašviliho vlády vyplouvají na povrch

Dílčí případy zneužívání moci různými představiteli státní administrativy z dob Saakašviliho nyní vyplouvají na povrch. Vedení vojenské policie například nechalo tajně pořídit desítky videozáznamů známých osobností při homosexuálním styku. Ty potom používalo k jejich vydírání, jímž dosáhli například toho, že nafilmované osoby veřejně vyjadřovali podporu režimu.

Výpověď podnikatele Murmana Rogavy z města Zugdidi zase popisuje, jak byl ve věku 70 let odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za smyšlené trestné činy a následně podroben mučení ve vězení, které skončilo zlomením jeho páteře, po němž je Rogava upoután na invalidní vozík.

Na konci ledna pak byla v řadě věznic nalezena nelegální zařízení pro pořizování audio a video záznamů.

(EN) <http://civil.ge/eng/article.php?id=25642>

(EN) <http://www.humanrights.ge/index.php?a=main&pid=16226&lang=eng>

(EN) <http://www.rferl.org/content/cameras-georgian-prisons/24886774.html>

(EN) <http://en.tabula.ge/article-4119.html>

Gruzínská armáda bude profesionální

Ministr obrany Irakly Alasania oznámil zrušení branné povinnosti a přechod k plně profesionální armádě do čtyř let.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-army-to-become-fully-professional/24818153.html>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25623>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/66366>

Vizuální zprávy

Sdružení [JumpStart Georgia](http://www.feradi.info/) spustilo inovativní novinářský webový projekt <http://www.feradi.info/>, kde pravidelně informuje o dění v Gruzii formou informačních grafik a přehledů. Můžete si tak prohlédnout například [těžký osud řidičů tbiliských maršrutek](http://www.feradi.info/en/) (malých autobusů).

(EN) <http://www.feradi.info/en/>

Spolupráce mezi Gruzii a Abchází

Jedním z mála sektorů, kde funguje spolupráce mezi Gruzii a Abchází, je správa vodní elektrárny Inguri. Jinak to ani nejde, neboť zatímco vodní plocha elektrárny se nachází na území kontrolovaném Gruzii, samotná výroba elektřiny pak na území pod kontrolou abchazských sil. Elektrárna produkuje skoro polovinu veškeré elektřiny vyrobené v Gruzii. Nový gruzínský ministr energetiky a bývalý úspěšný fotbalista Kacha Kaladze je připraven k jednání s abchazskou stranou o další rekonstrukci částí elektrárny, která byla spuštěna již v roce 1978. Rekonstrukci čtyř agregátů elektrárny financuje gruzínská strana.

(RU) http://www.abhaz-uzel.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=4518:kakha-kaladze-nameren-sovmestno-s-abkhaziej-vosstanovit-inguriges&catid=77&Itemid=294

(RU) http://rus.ruvr.ru/2013_01_29/Abhazo-gruzinskaja-GJES-vosstanovlenie-zavershaetsja/

Gruzie navrhuje Jižní Osetii obnovit obchodní vztahy

Tržiště Ergneti na současných hranicích mezi Jižní Osetií a Gruzii spontánně vzniklo po vojenském konfliktu na začátku devadesátých let a fungoval i v dobách gruzínského prezidenta Eduarda Ševarnadzeho jako významné obchodní místo pro gruzínské i osetinské obyvatelstvo. Tento trh zrušil až prezident Michail Saakašvili v rámci boje proti nelegálnímu obchodu s alkoholem a pohonnými hmotami. Nová vláda Gruzie pod vedením premiéra Bidziny Ivanišviliho chce tento stav změnit a navrhuje představitelům režimu Jižní Osetie možnost trh obnovit, což by pomohlo desítkám tisíc místních obyvatel bez ohledu na neurovnané vztahy mezi Gruzii a Jižní Osetií. Představitelé Jižní Osetie tuto možnost i jakékoliv jednání s Gruzii odmítají a jako podmínku si

kladou, že Gruzie uzná, že se dopustila genocidy osetinského národa a podepíše dohodu o nepoužití síly proti Abcházii a Jižní Osetii.

(RU) <http://izvestia.ru/news/542775>

Zlepší se vztahy Gruzie a Ruska vytvořením obchodního fóra?

Gruzie a Rusko se dohodly na vytvoření podnikatelského fóra. Stalo se tak ve švýcarském městě Davos při setkání předsedy Národní investiční agentury Gruzie s předsedou Podnikatelské asociace Ruska. Mnozí analytici tento krok označují za znamení přicházejícího tání ve vztazích států znepřátelených po válce v roce 2008. Fórum by se mělo konat již v březnu tohoto roku v Gruzii. Inspiraci pro nastavení vzájemných vztahů hledají gruzínští představitelé u svého jižního souseda – Arménie, přičemž se snaží čerpat hlavně ze zkušeností, které tato země za poslední roky spolupráce s Ruskem získala. Současný gruzínský premiér Bidzina Ivanišvili [v rozhovoru pro Rádio Svobodná Evropa](#) uvedl, že kromě snah o zlepšení vztahů s Ruskem chce nadále usilovat o integraci do NATO a EU.

(EN) <http://www.armenianow.com/commentary/opinion/42849/armenia-georgia-russia-relations-regional-policy>

(EN) <http://en.trend.az/regions/scaucasus/georgia/2111758.html>

Dokažte, že žijete

Abchazské úřady vyzvaly na přelomu roku důchodce a důchodkyně, aby osobně navštívili správu sociálního zabezpečení a dokázali tak, že jsou naživu. Jedině na základě toho budou nadále dostávat důchod.

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/66367>

V Arménii začala prezidentská kampaň, jeden z kandidátů postřelen

Kromě stávajícího prezidenta Serže Sarkisjana se o post arménského prezidenta uchází dalších sedm kandidátů. Podle zákona mají všichni k dispozici 60 volných minut ve veřejnoprávní televizi a 120 minut v rádiu. Další čas si mohou kandidáti koupit, ale celková výše je limitována. Největší opoziční

strany Arménský národní kongres (HAK) a Prosperující Arménie (BHK) žádné kandidáty do voleb nepřihlásily s odůvodněním, že volby nebudou demokratické.

Kolem potenciálně nezajímavých voleb s jediným nadějným kandidátem se ovšem na konci ledna začaly dít dramatické události. Paruyr Hairikian, kandidát Unie pro národní sebeurčení (Union for National Self-Determination), byl v centru Jerevanu nedaleko bytu svých rodičů postřelen do ramene neznámým útočníkem. O příčinách útoku se objevila řada teorií, sám Hairikian uvedl, že podezřívá tajnou službu „bývalého státu“, čímž prý nemá na mysli Rusko. V dobách Sovětského svazu byl Hairikian aktivním disidentem a za své členství v tajné politické straně a vydávání samizdatu strávil v sovětských vězeňských táborech dohromady 11 let.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-presidential-election/24879183.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/caucasus-report-armenia-presidential-election-futile/24879766.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-presidential-candidate-paruyr-hairikian/24889766.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-presidential-candidate-shot/24890763.html>

Začne se létat do Náhorního Karabachu?

Na začátku roku 2013 se opět začalo otevřeně hovořit o možnosti obnovení leteckého spojení mezi

zdroj: www.freedigitalphotos.com

Arménií a Náhorním Karabachem. Letiště v hlavním městě Karabachu Štěpanakertu je již připraveno, karabašské aerolinky Artsakh Air prohlašují, že mají k dispozici i vlastní letadlo, které by mělo létat na trase Jerevan-Štěpanakert-Jerevan. Na více než dva roky trvající úvahy o obnovení leteckého provozu do Karabachu zareagoval Ázerbájdžán příkazem své protivzdušné obraně, aby sestřelovala i civilní letouny, které „nezákonně vstoupí do jeho vzdušného prostoru“. Na to reagoval arménský ministr obrany

prohlášením, že jejich protivzdušná obrana bude poskytovat ochranu leteckým linkám směřujícím do a z Karabachu a to i díky spolupráci s Ruskem. Spekuluje se také o tom, že navázaná vojenská spolupráce mezi Ruskem a Arménií počítá i s rozmístěním raketových systémů přímo v Karabachu.

(RU) <http://www.yerkramas.org/2013/01/24/rossiya-mozhet-obespechit-bezopasnost-poletov-v-karabax/>

(EN) http://en.wikipedia.org/wiki/Artsakh_Air

Mládež v Náhorním Karabachu založila novou politickou stranu

Strana „Národní obrození“ («Национальное возрождение») chce vytvořit alternativu současným rigidním stranám, jejím cílem je vytvoření jednotné Arménie. Do jejího programu patří i oddělení vlády a podniků, vytvoření ekologicky orientované ekonomiky, zmírnění chudoby a rozvoj venkova, decentralizace, regionální rozvoj, udržitelný hospodářský systém či zlepšení řízení státu.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/219234/>

(EN) <http://www.tert.am/en/news/2013/01/24/nkr-new-party/>

Rada Evropy jednala o lidských právech a politických vězních v Ázerbájdžánu

Lednové zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy projednávalo dvě rezoluce týkající se Ázerbájdžánu. První, obecnější, nazvaná „[The honouring of obligations and commitments by Azerbaijan](#)“, hodnotila komplexně situaci v zemi a byla schválena velkou většinou 196 hlasů. Rezoluce kritizuje mj. soudnictví ovlivňované výkonnou mocí, nedemokratické volby, neexistenci politického dialogu s opozičními stranami i nedostatečnou svobodu slova, shromažďování a sdružování. Zmiňuje také vykonstruovaná obvinění proti občanským aktivistům a novinářům.

Druhá rezoluce „[The follow-up to the issue of political prisoners in Azerbaijan](#)“ se podrobně věnuje situaci politických vězňů v Ázerbájdžánu, obsahuje podrobný seznam více než 70 politických vězňů i s popisem jejich „trestné činnosti“. Německému sociálnímu demokratovi Christophu Strässerovi, který zprávu připravil, odmítl Ázerbájdžán vstup do země. Rezoluce přijata nebyla, a to poměrem hlasů 79:125. [Česká delegace](#) kromě poslance Lebedy podpořila první rezoluci, druhou z českých poslanců nepodpořil nikdo. Podrobnější stanovisko vyjádřil poslanec za TOP09 Václav Kubata [na svém blogu](#).

Celé několikadenní zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy [uvedl gruzínský prezident Michail Saakašvili](#), který mohutně zkritizoval nejen Rusko, ale i současného gruzínského premiéra Bidzinu Ivanišviliho, jehož obvinil z podrývání demokracie v Gruzii a užívání selektivní spravedlnosti proti jeho politickým oponentům.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-saakashvili-slams-russia-ivanishvili/24879817.html>

(EN) http://assembly.coe.int/ASP/NewsManager/EMB_NewsManagerView.asp?ID=8349&L=2

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/19017.html>

Ázerbájdžánští demonstranti dostali pokuty dle nového zákona o shromažďování

Dvanáctého ledna proběhla v centru Baku demonstrace, jejímž cílem bylo upozornit na nevyjasněné úmrtí vojáka Ceyhuna Qubadova. Ázerbájdžánská policie jako obvykle zadržela řadu protestujících, jednadvaceti zatčeným byly ovšem tentokrát stanoveny pokuty v rozmezí od 380 do 760 dolarů, přičemž průměrná mzda v Ázerbájdžánu činí zhruba 400 dolarů za měsíc. Nový zákon zvýšil pokuty za účast na demonstracích až třicetinásobně oproti původnímu znění, nejvyšší sazba dosahuje dokonce 3.800 dolarů. Vyšetřování smrti vojáka bylo zahájeno poté, co jeho [rodina zveřejnila fotky ukazující stopy násilí na jeho těle](#). Ázerbájdžánští aktivisté z Youth Movement vyhlásili kampaň „Fines in Five Qapiks“, která má za cíl pomoci zadrženým zaplatit pokuty. Ty chtějí předat úřadům v „pětikvapíkových“ mincích (jejich hodnota je kolem 1,25 Kč).

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-protests/24823470.html>

(EN) http://pubmemo.com/i/more-news/2013/activists-raising-cash-to-pay-protesters-fines-5-qapiks-at-a-time_571965.html

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-soldier-suspicious-death-prompts-action-by-activists/24820585.html>

(EN) http://azerireport.com/index.php?option=com_content&task=view&id=3823

Nepokoje v Ismaily, demonstrace v Baku

V Ismaily, městě asi 150 km na severozápad od Baku, došlo k incidentu, když regionální guvernér opilý naboural autem do sloupu a následně se začal bít s místním taxikářem. Tomu se seběhli na pomoc kolemjdoucí, což vyvrcholilo v zapálení několika automobilů a místního motelu považovaného za nevěstinec. Následující den se před místním úřadem shromáždila veřejnost protestující proti korupci, frustrovaná chudobou a vysokou nezaměstnaností v regionu. Policie na rozehnutí demonstrace použila slzný plyn, vodní děla a gumové projektily, desítky protestujících pozatýkala.

zdroj: irfs.az

Na podporu veřejnosti v Ismaily následně proběhlo poklidné shromáždění v Baku, které policie jako ostatně vždy rozpustila a

demonstranty zadržela, včetně nejvýznamnějších ázerbájdžánských obránců lidských práv, i několika známých novinářů a bloggerů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-unrest-ismayilli/24882059.html>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/66485>

(EN) <http://www.hrw.org/news/2013/01/29/azerbaijan-ensure-rights-ismayilli-protesters>

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/19029.html>

(EN) <http://www.reuters.com/article/2013/01/26/us-azerbaijan-protest-idUSBRE90P0H720130126>

(EN) <http://iwpr.net/report-news/local-grievances-spark-protests-azerbaijan>

Poprask okolo reklamy ukazující muže v ženském oblečení

Nová reklama firmy Azercell, která zobrazuje muže převlečené do ženského oblečení, se prakticky ihned setkala se silným odporem ve společnosti. Člen parlamentu Fazil Mustafa uvedl, že převlékání mužů za ženy je v rozporu s mentalitou ázerbájdžánského lidu. Poslanec dokonce vyzval městský úřad, aby billboardy s touto reklamou odstranil. Společnost Azercell se ohradila, že neexistuje žádný zákon, který by něco takového zakazoval. Přesto reklamní kampaň sama zastavila.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-cross-dressing-comedians/24820326.html>

(EN) <http://gayarmenia.blogspot.cz/2013/01/funnysad-no-cross-dressing-comedians.html>

Míra svobody na jižním Kavkaze

Americká nezisková organizace Freedom House publikovala svoji novou zprávu o stavu svobody, občanských svobod a politických práv v jednotlivých státech světa. Zpráva konstatuje zlepšení v Gruzii i Arménii a obě země byly označeny jako částečně svobodné, Ázerbájdžán zůstává mezi nesvobodnými zeměmi. Ve svých zprávách se organizace odděleně věnuje i situaci ve sporných územích Abcházii, Jižní Osetii i Náhorním Karabachu. Zatímco Náhorní Karabach a Abcházie podle Freedom House zaznamenaly zlepšení a jsou hodnoceny jako částečně svobodná území, Jižní Osetie hodnocená jako nesvobodná se ocitla na úrovni Běloruska, Číny nebo Kuby.

(EN) <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2013>
(EN) <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2012>
(EN) <http://www.rferl.org/content/freedom-house-report-russia-eurasian-declines/24825170.html>

Vyšla nová kniha o konfliktech na jižním Kavkaze

Kniha nazvaná „Understanding Ethnopolitical Conflict: Karabakh, South Ossetia and Abkhazia Wars Reconsidered“ se soustředí na zkoumání etnických konfliktů na Kavkaze, na které jsou aplikovány relevantní teoretické a metodologické přístupy. Autor knihy, Emil Souleimanov, působí na katedře ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií FSV UK v Praze, kde se věnuje zejména problematice bezpečnostních a konfliktních studií; regionálně se zaměřuje na Rusko, Kavkaz, Turecko, částečně Írán. Kniha ovšem není pouze teoretickým akademickým pojednáním, Souleimanov vycházející z empirických dat reflektuje obrovskou řadu současných teorií týkajících se etnického konfliktu a občanské války, a prezentuje pozoruhodnou část výzkumu, jenž zdokonaluje možnost pochopení důvodů, vývoje a dopadů regionálních konfliktů v širším kontextu rozpadu SSSR, ustavení nezávislých republik a roli vnějších mocenských sil. Kniha je zatím k sehnání v angličtině, v češtině vyšly Souleimanovi dříve knihy „Konflikt v Čečensku: Minulost, současnost, perspektivy“ nebo „Organizovaný zločin“.

Emil Souleimanov
zdroj: archiv
NESEHNUTÍ

(EN) <http://www.palgrave.com/products/title.aspx?pid=638371>
(EN) <http://www.amazon.com/Understanding-Ethnopolitical-Conflict-Reconsidered-Rethinking/dp/1137280220>

Země Jižního Kavkazu soupeří o původ tradičních pokrmů

Harisa nebo keškek? O tom se vedou spory mezi Arménií a Tureckem, a to zejména po označení keškeku platformou UNESCO jako součásti kulturního dědictví Anatólie. Arménie se v reakci na toto rozhodnutí nyní snaží shromáždit co nejvíce důkazů o tom, že tento pokrm má čistě arménské kořeny. Dalším sporným jídlem je chaš, který si nárokují jak Arméni, tak Gruzíni. Arménie pak ještě osočila z plagiátorství tradičních jídel Baku, Ázerbájdžán v reakci na toto obvinění založil Centrum národní kuchyně (National Cuisine Center), aby dokazovalo původ svých tradičních pokrmů. Tyto žabomyší války jsou jen dalším pokračováním regionálních národnostních sporů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/food-fight-rages-in-the-caucasus/24840815.html>
(EN) <http://en.wikipedia.org/wiki/Ke%C5%9Fkek>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na
<http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli: Martin Hyt'ha, Jana Kotrbová, Hana Syslová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájímavé. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.